Прищепа Р.В., студент; науковий керівник Ничипоренко І.В., ст. викладач
Київський національний університет технологій та дизайну

МОТИВАЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ СТУДЕНТІВ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ

Анотація. У статті відображаються результати дослідження динаміки показників мотиваційної спрямованості занять фізичними вправами студентів Київського національного університету технологій та дизайну і обґрунтовано доцільність удосконалення процесу фізичної підготовки як складової підвищення ефективності процесу фізичного виховання.

Ключові слова: студенти; фізичне виховання; фізична підготовка; мотивація; респонденти; фізичні вправи.

Прищепа Р.В., студент; научный руководитель Ничипоренко И.В., ст. преподаватель
Киевский национальный университет технологий и дизайна

МОТИВАЦИОННАЯ НАПРАВЛЕННОСТЬ СТУДЕНТОВ КИЕВСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА ТЕХНОЛОГИЙ И ДИЗАЙНА К ЗАНЯТИЯМ ФИЗИЧЕСКИМИ УПРАЖНЕНИЯМИ

Аннотация. В статье отражаются результаты исследования динамики показателей мотивационной направленности занятий физическими упражнениями студентов Киевского национального университета технологий и дизайна и обоснована целесообразность совершенствования процесса физической подготовки как составляющей повышения эффективности процесса физического воспитания.

Ключевые слова: студенты; физическое воспитание; физическая подготовка; мотивация; респонденты; физические упражнения.

Pryshchepa R.; scientific supervisor Nichiporenko I.
Kyiv National University of Technologies and Design

MOTIVATION OF STUDENTS OF KYIV NATIONAL UNIVERSITY OF TECHNOLOGY AND DESIGN TO EMPLOYEE PHYSICAL

Abstract. The article reflects the results of studies of the dynamics of indicators motivational orientation of exercise students of the Kyiv National University of Technology and Design and the expediency of improving the physical fitness as part of increasing the efficiency of physical education.

Keywords: students; physical education; physical fitness; motivation; respondents exercise.

Вступ. У навчально-виховному процесі, пов'язаному з формуванням і розвитком особистості майбутнього фахівця, виникає необхідність оцінки ефективності та результативності його підготовки.

Для вирішення проблеми підвищення якості підготовки спеціалістів з вищою освітою на сучасному етапі необхідне значне поліпшення контролю навчальної роботи студентів як важливого засобу управління процесом навчання.

Результати нашого дослідження дають підстави погодитись з думкою дослідників, які аналізуючи мету і завдання фізичного виховання в системі освіти України стверджують, що у системі наступності різних рівнів освіти (дошкільної, середньої, вищої) має бути головним завданням кожного навчального закладу – створення належних умов для задоволення потреб студентів у систематичних заняттях фізичними вправами. У такому випадку фізичне виховання студентів можна було б здійснювати через систему навчального процесу, факультативів, гуртків, спортивних секцій, консультаційних пунктів тощо.

Зокрема, за результатами багатьох досліджень (Г.Є. Іванова, 2000; В.П. Бакурідзе, 2002; В.І. Левків, 2003; М.І. Лук'янченко, 2003; Т. Ю. Круцевич, 2008; О.Д. Дубогай, 2012;

С.М. Канішевський, 2012 та ін.) у переважної більшості студентів зафіксовано не лише низькі показники здоров'я і незадовільний рівень засвоєння навчальної програми з фізичного виховання, а також і негативне ставлення до занять фізичними вправами.

Мета нашого дослідження полягала у встановленні мотиваційної спрямованості занять фізичними вправами студентів Київського національного університету технологій та дизайну.

Організація дослідження. В опитувані брали участь студенти КНУТД факультетів підприємництва та права і мехатроніки та комп'ютерних технологій. Опитування проводилось з вересня по жовтень 2019 року, у якому взяли участь 386 студенти, з них 126 дівчат і 260 юнаків.

Результати досліджень. Розроблені теоретичні основи процесу формування у студентів потреби в заняттях фізичними вправами дозволили скласти структуровану анкету.

В цілому анкета умовно складається з трьох частин. До першої частини увійшли питання загальноінформаційного характеру. Запитання другої частини анкети дозволяють з'ясувати мотиваційну спрямованість студентів до занять фізичними вправами. Запитання другої частини анкети, у свою чергу, були згруповані у чотири умовні блоки. Запитання третьої частини анкети передбачала визначення типу своєї професії відповідно до класифікації, розробленої Є. Климовим. Відповіді респондентів на запитання, що відносяться до першого блоку анкети, характеризують ставлення студентів до занять фізичними вправами. Ці оцінки відображують емоційні переживання студентів, зокрема привабливість для них занять фізичними вправами. Мотиваційно-емоційна оцінка фізкультурних занять складалась із відповідей на запитання «Чи подобались Вам заняття фізичними вправами на уроках фізичного виховання під час навчання у школі або у різноманітних секціях поза школою?». Відповіді вказують на те, що позитивне емоційне сприйняття фізкультурних занять у дівчат складає 28,6%, а у юнаків 37,5%.

Необхідно зазначити, що серед студентів першого курсу близько п'ятої частини опитаних показали наявність негативного і стільки ж нейтрального ставлення до занять фізичними вправами. Тобто приблизно у чотирьох з десяти студентів фізична культура не входить у сферу особистістних інтересів, вони показали слабку мотиваційну тенденцію до занять фізичними вправами.

Відповіді респондентів на запитання другого блоку анкети дозволили визначити наявність у студентів розуміння необхідності фізкультурно-оздоровчих занять. Для цього їм пропонувалось відповісти на запитання, що з'ясовують приналежність фізкультурної діяльності у досягненні основних ціннісних орієнтирів людини – це значення фізичної культури для реалізації життєвих планів і збереження здоров'я. Аналіз відповідей показав, що заняття фізичними вправами є актуальними для 31,2% дівчат і 39,1% юнаків.

Значно вище оцінюють студенти заняття фізичними вправами за ознаками корисності і престижності. Позитивна оцінка значення фізкультурних занять за ознакою «корисно-шкідливо для здоров'я» у дівчат і юнаків приблизно однакова і складає відповідно 73,3% і 72,5%.

Дещо нижче студенти оцінили престижність фікультурно-оздоровчих занять. Відповіді респондентів свідчать, що у зазначеному контексті заняття фізичними вправами є значущими у 49,4% дівчат і 54,1% юнаків.

Як відомо, зовнішні умови справляють значний вплив на ставлення людини до різних видів діяльності. Тому нас цікавило, як студенти оцінюють у районі свого проживання необхідні умови для занять фізичними вправами. Результати показали, що позитивну оцінку існуючим умовам дають приблизно 15% студентів. 85% респондентів висловила своє невдоволення умовами для занять і це можна вважати однією з причин їх небажання брати участь у фікультурно-оздоровчих заняттях.

На запитання «припустимо, що в районі Вашого проживання будуть створені умови для занять фізичними вправами (доступними будуть будь-які види занять у зручний для Вас час)».

Чи зміниться ймовірна кількість Ваших занять? Стверджувальну відповідь дали 80,1% дівчат і 92,5% юнаків.

Таким чином, аналіз відповідей респондентів на запитання другого блоку анкети в цілому показав, що у студентів позитивна мотиваційна основа дій до занять фізичними вправами встановлена в середньому у 71,7% дівчат і 75,8% юнаків. Отже близько шостої частини опитаних студентів показали наявність негативної і, приблизно стільки ж, нейтральної тенденції дії до занять фізичними вправами.

Відповіді респондентів на запитання, які відносяться до третього блоку другої частини анкети, характеризували наявність спеціальних процесів, що регулюють і контролюють реалізацію намірів у фізкультурних заняттях і виконання діяльності.

Відповіді студентів на запитання «Чи займаєтесь Ви фізичними вправами?» окрім визначення кількості студентів, які є залученими до цих занять, дозволяють визначити наявність запланованих дій для реалізації індивідуальних інтересів, мотивів і ціннісних орієнтацій у фізкультурних заняттях. Саме в такому сенсі трактуються нами відповіді на зазначені запитання. Результати ж є такими – стверджувально відповіли 43,1% дівчат і 46,6% юнаків із числа опитаних.

Відповіді на запитання «Чи пробували Ви постійно займатись фізичними вправами?», дозволяють констатувати наявність функціональної мети. Близько 62,2% дівчат і 75,8% юнаків дали позитивну відповідь на це запитання.

Таким чином, відповіді студентів дозволили визначити результати сформованого у них змістовного аспекту позитивної мотивації на етапі реалізації прагнення, тобто наявність цільової структури і плану реалізації.

Матеріали опитування дозволили визначити, що 71,7% дівчат займаються 1–3 рази на тиждень, 25,6% – 4–5 разів і 2,7% – 6–7 разів на тиждень. Опитування юнаків показало, 41,6% займаються 1–3 рази на тиждень, 52,5% – 4–5 разів і 5,9% – 6–7 разів на тиждень.

Таким чином, відповіді респондентів дозволяють виявити у студентів мотиваційну тенденцію реалізації намірів і виконання фізкультурно-оздоровчих занять. В середньому позитивна мотиваційна тенденція встановлена у 59,9% дівчат і 73,0% юнаків.

Аналіз відповідей респондентів на запитання, які відносяться до четвертого блоку другої частини анкети, дозволив виявити наскільки успішними вважають студенти свої заняття фізичними вправами – 47,8% дівчат і 62,1% юнаків дали позитивну стверджувальну відповідь.

Відповіді респондентів на запитання, які з'ясовують рівень фізичної культури студентів, дозволили з'ясувати, що оцінюють свій рівень як середній приблизно 41 % дівчат і 27% юнаків. У 34% дівчат і 59% юнаків оцінки знаходяться у діапазоні вище середнього і високого рівня.

Відомо, що емоційне сприйняття студентами педагога справляє значний вплив на процес фізичного виховання. Позитивно сприймали вчителя фізичного виховання під час навчання у середній школі 44,8% дівчат і 47% юнаків, а викладача фізичного виховання в університеті – 81,3% дівчат і 86% юнаків.

Результати констатуючого дослідження мотиваційної спрямованості студентів до занять фізичними вправами дозволяють встановити, що у студентів КНУТД позитивна мотиваційна основа дій до цих занять встановлена в середньому у 75% опитаних.

Висновки. Сформованість у студентів змістовного аспекту позитивної мотивації на етапі реалізації прагнення, тобто наявністъ цільової структури і плану реалізації прагнення до занять фізичними вправами в середньому перевищує 75% опитаних. Відповіді

респондентів на запитання анкети дозволяють виявити у них мотиваційну тенденцію реалізації намірів і виконання фізкультурно-оздоровчих занять.

Список використаної літератури

1. Карпов А. В. Психология профессиональной деятельности / А. В. Карпова // Психология труда: учеб. для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003. – С. 51–111.
2. Марищук В. Л. Поведение и саморегуляция человека в условиях стресса / В. Л. Марищук, В. И. Евдокимов. – СПб.: Изд. Сентябрь, 2001. – 260 с.
3. Маркова А. К. Психология профессионализма. / А. К. Маркова. – М., 1996. – 309 с.
4. Klien P. The Handbook of Psychological Testing / P. Klien. – London: Poutledge, 1994. – 320 p.
5. Prusik K. Stan I perspektywy zdorowia I aktywności fizycznej młodego człowieka / K. Prusik, Krz. Prusic, K. Gцrner. – W.: Telesna vychova a sport na univerzitach III: zbornik redeckich prac (CD-ROM), Nitra, Slovenska polno hospodarsks univerzita, 2008. – S. 115–129.
6. Strauss A. Basics of Qualitative Research / A. Strauss, J. Corbin. – London: Sage, 1998.